

Research Paper

A study of sociological factors affecting sustainable urban development in the South Pars region with emphasis on environmental hazards

maryam masoomi¹, gholamreza jafarinaia^{2*}, Habib Pasalarzadeh³

1. PhD Student of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran

2. Assistant Professor, Department of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran

3. Assistant Professor, Department of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran

Received: 26 April 2020

Accepted: 17 June 2020

PP: 189-203

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

Sustainable Development, Environment, Trust, Participation, Environment, South Pars.

Abstract

In principle, the discussion of sustainable development in sociology has become a pervasive phenomenon and has even become a major concern in the field of sociology. In the meantime, cities, due to the process of self-selection and expansion, as well as the high number of population and activity in these residential centers, which in itself causes environmental and social problems and even environmental damage in order to gain the interests of citizens. Be, is of particular importance. Now, if the city is industrial and based on petrochemicals, the problem will be acute. The purpose of this study is to investigate the sociological factors affecting the process of sustainable urban development in the South Pars region in Bushehr province with emphasis on environmental hazards. This study was cross-sectional and correlational, and its statistical population consisted of all citizens over 18 years of age in the urban area of South Pars. The number of samples was selected based on Morgan's table and 397 correct questionnaires were used for the final analysis, and the sampling method was random. The measurement tool in this study was also a questionnaire. SPSS 22 and Smart PLS 2 statistical software were used to analyze the data. The results showed that individual variables have a moderating role in the relationship between sustainable development dimensions and environmental behaviors. There are also positive and significant relationships. An environment with a reliability coefficient of 0.95 is a positive and significant relationship.

Citation: maryam masoomi , gholamreza jafarinaia , Habib Pasalarzadeh (2021): A study of sociological factors affecting sustainable urban development in the South Pars region with emphasis on environmental hazards . Journal of Regional Planning , Vol 11, No 42, PP 189-203

DOI: 10.30495/JZPM.2021.4170

*Corresponding author: gholamreza jafarinaia

Address: Assistant Professor, Department of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran

Tell:

Email:

Extended Abstract

Introduction

Sustainable urban and regional development as a spatial concept can be defined as changes in land use and density levels, to meet the needs of urban residents in the areas of housing, transportation, leisure and food, and so on. Such developments will be sustainable when, over time, a city is environmentally sustainable and habitable (clean air, safe drinking water, land and surface water and groundwater without pollution, etc.), economically sustainable (urban economics should be able to Technical and industrial changes should be coordinated to maintain the basic jobs and provide adequate and affordable housing for its residents with a fair per capita tax burden. Sociologically related (land use patterns are social solidarity and a sense of citizenship where one can earn a fair income, provide adequate shelter, and devote one's time and effort to protecting the image of the city. Building a strong urban and urban economy Environmental life must work together to preserve existing social groups and to provide new forms of urban governance and control so that they can maintain social cohesion and cohesion. More than two decades have passed since the development of the South Pars Development Plan. It takes place in Assaluyeh, so it can be evaluated from different aspects. The entry of industry into this region has had different consequences that can be recognized in different dimensions. Is. Therefore, the effects that have occurred have caused the traditional life and society to be pushed to the margins along with the comprehensive entry of industry and modernity and become more defeated day by day. In fact, the great defeat of industry in the Assaluyeh region is sustainable development, which has been at the forefront of development issues for nearly two decades, and most countries in the world consider themselves obliged to create it. On the other hand, this unbalanced development has caused serious damage to the surrounding

environment, and this unsustainable environment has caused many environmental problems. The overall purpose of this study is to investigate the sociological factors affecting the sustainable urban development of Assaluyeh city (South Pars region) with emphasis on environmental hazards. For this purpose, the following hypotheses are proposed:

There is a moderating role between environmental behaviors and sustainable urban development in Assaluyeh region and individual variables.

- There is a significant relationship between media education and sustainable development of South Pars urban area.
- There is a relationship between social trust and sustainable urban development in the South Pars region.
- There is a relationship between social participation and sustainable development.

Methodology:

From the perspective of the target, the present study is of applied type and descriptive research is of survey type and within the framework of theoretical principles. According to the 1397 population and housing census, their number is 15,357. In this study, the Cochran's formula has been used to determine the appropriate number of sample individuals, which represents the statistical population. According to calculations, our sample size is 397 people. The sampling method is simple random. After examining the fit of the measurement models, the structural model and the general model, in accordance with the data analysis algorithm in the PLS method, we then examine and test our research hypotheses and finally explain the research findings.

research findings:

After examining the fit of the measurement models, the structural model, and the general model, according to the analytics algorithm in the PLS method, the researcher is allowed to examine and test his research hypotheses and reach the research findings. This section

consists of two parts: 1) Examining the significant coefficients of Z; The coefficients above 1.96 indicate that the effect of one variable on the other variable is significant at the 95% confidence level and confirms the hypothesis. 2) Examining the standardized coefficients of the operating loads related to the paths of each hypothesis. The results of the analyzes for the moderating role of this hypothesis show a path coefficient of 0.163 and a statistical t of 2.938 (greater than 1.96) and an effect intensity of 0.05, so with 95% confidence it can be said that individual variables play a moderating role. Assaluyeh is responsible for the relationship between environmental behavior and sustainable urban development, so the above hypothesis is confirmed.

The results of the analysis for the third hypothesis show a path coefficient of 0.405 and a statistical t of 32.717 (greater than 1.96), so with 0.95 confidence it can be said that there is a significant relationship between social trust and sustainable urban development of Assaluyeh. And the type of this relationship is direct and positive. Therefore, the above hypothesis is confirmed. The results of the analysis for the fourth hypothesis show the path coefficient of 0.288 and the statistical t of 20.861 (more than 1.96), so with 0.95 confidence it can be said that there is a significant relationship between social participation and sustainable development of Assaluyeh. And the type of

communication is direct and positive. Therefore, the above hypothesis is confirmed.

Conclusion

The significance coefficient and the path coefficient obtained for the hypothesis between media education and sustainable development of Assaluyeh city show that it is confirmed. Therefore, the more media literacy of people in Assaluyeh, the more environmental risks are understood. Social, and one of the main dimensions of social capital, shows the potential readiness of citizens to cooperate and interact with each other, as well as their readiness to engage in social activities. The significance coefficient and the coefficient of the path obtained for the hypothesis between the social trust and the sustainable urban development of Assaluyeh show its confirmation. Therefore, the discussion of social trust, which is one of the main dimensions of social capital and has an impact on sustainable development and has a direct relationship, means that the higher the social trust in a society, the higher the environmental behaviors that arise from them. Also, social participation is the active participation of human beings in political, economic and cultural life and in general all aspects of life. The significance coefficient and the path coefficient obtained for this hypothesis indicate its confirmation. Therefore, the higher the social participation of individuals, the more it affects their environmental behaviors. In other words, there is a direct relationship between social participation and environmental behavior. The higher a person's social participation, the greater their environmental behavior

مقاله پژوهشی

بررسی عوامل جامعه شناختی موثر بر توسعه پایدار شهری در منطقه پارس جنوبی با تاکید بر مخاطرات زیست محیطی

مریم معصومی جهتلو^۱، غلامرضا جعفری نیا^{۲*}، حبیب پاسالارزاده^۳

۱. دانشجوی دکتری جامعه شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران
۲. استادیار گروه جامعه شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران
۳. استادیار گروه جامعه شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

چکیده

اصولاً بحث توسعه پایدار در جامعه شناسی پدیده‌ای فراگیر و حتی تبدیل به دغدغه اصلی در حوزه جامعه شناسی شده است. در این میان شهرها با توجه به روند سکناگزینی و گسترش خود و همچنین بالا بودن تعداد جمعیت و فعالیت در این کانون های سکونتگاهی که به خودی خود تراکم و تجمع موجب ایجاد مسائل محیطی و اجتماعی و حتی صدمات به محیط زیست در جهت کسب منافع شهروندان می گردد، دارای اهمیت خاصی است. حال اگر شهر صنعتی و با تکیه بر بنیان های پتروشیمی باشد، مشکل حاد می گردد. هدف این پژوهش بررسی عوامل جامعه شناختی موثر بر فرایند توسعه پایدار شهری در منطقه پارس جنوبی در استان بوشهر با تاکید بر مخاطرات زیست محیطی می باشد. این پژوهش، از نوع مقطعی و همبستگی بوده است و جامعه آماری آن را کلیه شهروندان بالای ۱۸ سال منطقه شهری پارس جنوبی تشکیل داده اند. تعداد نمونه براساس جدول مورگان انتخاب و از تعداد ۳۹۷ پرسشنامه صحیح، برای تحلیل نهایی استفاده شد که روش نمونه گیری نیز به صورت تصادفی بود. ابزار اندازه گیری در این پژوهش نیز پرسشنامه بود. برای تحلیل داده ها از نرم افزار آماری SPSS 22 و Smart PLS 2 استفاده شده است. نتایج حاکی از آن بود که متغیرهای فردی نقش تعدیلگر را در رابطه بین ابعاد توسعه پایدار و رفتارهای زیست محیطی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد، همچنین نتایج نشان داد که ارتباط بین ابعاد توسعه پایدار یعنی آموزش رسانه ای، اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی و رفتارهای زیست محیطی با ضریب اطمینان ۰/۹۵ ارتباطی مثبت و معنادار است.

تاریخ دریافت: ۷ اردیبهشت ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش: ۲۸ خرداد ۱۳۹۹

شماره صفحات: ۱۸۹-۲۰۳

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

توسعه پایدار، محیط زیست، اعتماد، مشارکت، زیست محیطی، پارس جنوبی.

استناد: مریم معصومی جهتلو، غلامرضا جعفری نیا، حبیب پاسالارزاده (۱۴۰۰): بررسی عوامل جامعه شناختی موثر بر توسعه پایدار شهری در منطقه پارس جنوبی با تاکید بر مخاطرات زیست محیطی، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال ۱۱، شماره ۴۲، مردودشت: صص ۱۸۹-۲۰۳

DOI: 10.30495/JZPM.2021.4170

* نویسنده مسئول: غلامرضا جعفری نیا

نشانی: استادیار گروه جامعه شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

تلفن:

پست الکترونیکی:

بیان مساله

شود که توسعه متوازی در همه بخشها در این منطقه صورت نگرفته است. ورود صنعت به این منطقه پیامدهای مختلفی داشته است که در ابعاد مختلف قابل تشخیص است. صنعتی که همراه با متعلقاتش اولاً هیچ سختی بازمینه اجتماعی که در آن رشد کرده نداشته و ثانياً تلاش کافی هم برای پیوند دادن زندگی جدید بازمینه سنتی از طریق توجه به توسعه محلی و منطقه ای نشده است. بنابراین تأثیرات اتفاق افتاده باعث شده است در کنار ورود همه جانبه صنعت و مدرنیته همراهش، زندگی و اجتماع سنتی به حاشیه رانده شده و روز به روز مغلوب تر شود. در واقع مغلوب بزرگ صنعت در منطقه عسلویه، توسعه پایداری است که قریب به دوده در صدر مباحث توسعه قرار گرفته و اکثر کشورهای جهان خود را ملزم به ایجاد آن می دانند. ولی مشاهده روند موجود در عسلویه به وضوح این مساله را نشان می دهد که ما نه تنها در جهت توسعه پایدار در این منطقه گام بر نمی داریم؛ بلکه با شدت و سرعت در جهت عکس آن حرکت می کنیم. از طرفی این توسعه ناموزن باعث آسیب رسانی جدی به محیط زیست پیرامونی شده است و این منقطه بکر را دچار مشکلات عدیده زیست محیطی کرده است. هدف کلی این پژوهش بررسی عوامل جامعه شناختی موثر بر توسعه پایدار شهری شهر عسلویه (منطقه پارس جنوبی) با تاکید بر خطرات زیست محیطی می باشد. بدین منظور فرضیه های زیر مطرح می گردد:

- بین رفتارهای زیست محیطی و توسعه پایدار شهری در منطقه عسلویه و متغیرهای فردی نقش تعدیلگر وجود دارد.
- بین آموزش رسانه ای و توسعه پایدار منطقه شهری پارس جنوبی رابطه معناداری وجود دارد.
- بین اعتماد اجتماعی و توسعه پایدار شهری منطقه پارس جنوبی رابطه وجود دارد.
- بین مشارکت اجتماعی و توسعه پایدار شهر عسلویه رابطه وجود دارد.

مبانی نظری پژوهش و پیشینه داخلی

تغییر در چشم اندازهای طبیعی محیط، تغییر در شرایط جوی، ایجاد باران های اسیدی، تغییر بر کیفیت منابع آب سطحی و زیرزمینی، تغییر در سیکل سیلاب و ایجاد مخاطرات محیطی، تغییر در خطوط ساحلی شهرنشینی و فرسایش خاک (Afrasiabi and behniya, 2013: 3) و تخریب محیط زیست ساحلی (shams and et all, 2013: 64) با رشد شهرها نظریه های زیست محیطی رشد و توسعه چشمگیر می یابند و همراه با مطالعه وضعیت شهرها و تجزیه و تحلیل فرایندهای اقتصادی-

توسعه پایدار شهری و منطقه ای به عنوان یک مفهوم فضایی، را می توان به معنی تغییرات در کاربری زمین و سطوح تراکم، جهت رفع نیازهای ساکنان شهر در زمینه مسکن، حمل و نقل، اوقات فراغت و غذا و غیره، تعریف کرد. چنین توسعه ای زمانی پایدار خواهد بود که، در طول زمان، شهری از نظر زیست محیطی قابل سکونت و زندگی (هوای پاک، آب آشامیدنی سالم، اراضی و آبهای سطحی و زیرزمینی بدون آلودگی و غیره)، از نظر اقتصادی بادوام (اقتصادی شهری باید بتواند با تغییرات فنی و صنعتی جهت حفظ مشاغل پایه ای اش هماهنگ شود و مسکن مناسب و در حد استطاعت ساکنانش را با یک بار مالیاتی سرانه عادلانه تأمین نماید). از نظر اجتماعی همبسته (الگوهای کاربری زمین، همبستگی اجتماعی و احساس شهروندی باشد که انسان بتواند در آمدی عادلانه به دست آورد، سرپناه مناسب تهیه کند، و تلاش و وقت خود را وقف حفاظت از تصویر شهر نماید. ساخت یک اقتصاد شهری قوی و شهری قابل زندگی از نظر زیست محیطی، باید با تلاشهایی به هدف حفظ گروه های اجتماعی موجود و ارائه اشکال نوین اداره شهر و کنترل آن، دست در دست هم داده تا بتوانند همبستگی و انسجام اجتماعی را حفظ کنند (Mucomo, 2001: 266). از نظر اجتماعی توسعه ای پایدار خواهد بود که جوامعی همگن و همبسته را ایجاد نماید و در آن ساکنان شهر احساس شهروندی و وجود عدالت و برابری داشته باشند و شکافهای اجتماعی ترمیم گردد. (Roseland, 2003: 197). این کار در صورتی محقق خواهد شد که اراضی و تخصیص منافع و امکانات میان واحدهای فضایی و اجتماعی برابر و حداقل همراه با مساوات نسبی صورت بگیرد. احساس خطر بزرگی که بشر امروز می کند این است که تعادل محیط زیست به هم خورده است و این روند اگر ادامه یابد بدون تردید حیات بشر را نابود خواهد کرد. هدف نهایی حفاظت محیط زیست در رابطه با محیط اجتماعی، توسعه و افزایش آگاهی های زیست محیطی در سطح جامعه و نیز تقویت فرهنگ زیست محیطی در سطوح مختلف اجرایی می باشد. 370 (Barrow 1995) اکنون بیش از دو دهه از شروع طرح توسعه در منطقه پارس جنوبی در عسلویه می گذرد. بنابراین می توان آن را از جنبه های مختلف ارزیابی کرد. این طرح با استراتژی ایجاد قطب رشد ملی صنعت با توجه به مزیت نسبی وجود گاز طبیعی فراوان و بخاطر موقعیت جغرافیایی خاص آن ایجاد شد. معمولاً هدف از ایجاد قطب رشد ابتدا تمرکز سرمایه ها و نیروها از پیرامون به یک مرکز و سپس انتشار آثار این توسعه به مناطق همجوار است. اما با نگاهی به فعالیت های انجام شده در این منطقه در طول بیش از یک دهه مشاهده می

ویژگیهای شخصیتی مرتبط با منبع کنترل^۲ باز بودن نظام اعتقادی و درک از خود افراد انجام دادند. نمونه ها از ۷۴ زن دانشجوی کالج که در دوره های تربیت معلم مشغول به گذراندن دوره های کارآموزی بودند، تشکیل شده بود. نتایج نشان داد که افراد خود کنترل^۳ و هدف گرا رفتارهای مطلوب تری نسبت به محیط زیست از خود نشان می دهند. همچنین این تحقیق نشان داد که افرادی که خود را مشرف بر اتفاقات رخ داده در محیط خود می دانند، تمایلات کمتری برای دفاع از قوانین و محدودیت های طراحی شده برای محافظت و یا بهبود کیفیت محیط زیست دارند (پتوس و گیلز: ۱۹۸۷، ۸). در همین رابطه استرن و همکارانش^۴ معتقدند که، دو بعد شوارتز^۵ یعنی طرفداری از خود^۶ طرفداری از جامعه^۷ و باز بودن برای تغییر^۸ - محافظه گرایی^۹ می توانند راهنمایی برای تفسیر رفتارهای مرتبط با محیط زیست باشند. افراد خود پرست^{۱۰} به مانند محافظه کاران به احتمال کمتری رفتارهای محافظت از محیط از خود نشان می دهند. علاوه بر این، استرن و همکاران معتقد اند که یکی از انواع محرک های ارزشی شوارتز، عام گرایی، پایه جهت گیری های ارزشی سپهر زیستی است. چنین روابطی بین ارزشهای اجتماعی و زیست محیطی می تواند پایه اجتماعی - زیست محیطی در راه آموختن ارزشهای زیست محیطی به کار آید. افرادی که آمادگی بیشتری برای تغییر دارند، دگر دوست^{۱۱} هستند و احساس نزدیکی با طبیعت می کنند، احتمال بیشتری وجود دارد که رفتارهای محافظت از محیط بیشتری از خود نشان دهند (استیوارت بار^{۱۲}: ۲۰۰۷: ۲)

- کایزر و همکاران در ۱۹۹۹ کار مشترکی با این مضمون ارائه دادند که نگرشهای زیست محیطی را به عنوان عامل پیش بینی کننده قوی رفتارهای زیست محیطی معرفی می کرد. آنها معتقد بودند که مطالعات پیشین در این زمینه با شکست مواجه شده بودند زیرا در توجه به سه عامل پیش بینی کننده مهم نگرش زیست محیطی کوتاهی به خرج داده بودند. این سه عامل از نظر آنها عبارتند از: ۱- فقدان ارائه مفهومی منسجم و یکپارچه از نگرش، ۲- فقدان سنجش ارتباط بین نگرش و رفتار

اجتماعی درون آنها اتخاذ تدابیر بلند مدت و کوتاه مدت ضرورت می یابد. محیط زیست شهری در واقع اکوسیستم و یا محیطی است که دارای اجزاء و عناصر مختلفی از جمله منابع، فرآیندها و تأثیرات مربوط به جوامع گیاهی و حیوانی محلی، حیات انسانی، معادن، آب، خاک، هوا و... محیط طبیعی (منابع و فرآیندها و تأثیرات مرتبط با ساختن آن ها، مسکن، جاده، تأسیسات و...) محیط مصنوع (منابع و فرآیندها و تأثیرات مربوط به فعالیت های انسان، آموزش، بهداشت، هنر و...) محیط اجتماعی و اقتصادی (می باشد. در نتیجه عملکرد و فعالیت انسان ها و تبدیل منابع و مواد اولیه به کالا و خدمات مورد نیاز، محیط زیست شهری تحت تأثیر قرار می گیرد که این تأثیرات ممکن است مثبت و یا منفی باشد (Rahmani and majidi, 2010: 17)

خوش فر^{۱۳} (۱۳۸۲) در تحقیقی با عنوان بررسی مشارکت مردم در ایجاد، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی در شهر تهران به این نتیجه می رسد که بین ویژگیهای سن (رابطه مستقیم و مثبت)، سطح تحصیلات (رابطه مستقیم و مثبت)، وضعیت تأهل و موقعیت شغلی شهروندان و مشارکت آنها در ایجاد امنیت اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین یافته ها نشان می دهد که گرایش افراد به امنیت و پایگاه اقتصادی - اجتماعی (رابطه مستقیم و مثبت) هم با گسترش امنیت شهروندان رابطه معناداری دارد. تقوایی و همکاران (۱۳۸۸)، در مطالعه ای تحت عنوان تحلیلی بر سنجش عوامل مؤثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری با تمرکز بر منطقه ۴ شهر تبریز نتایج زیر را به دست آورد: ۱- ارزیابی شهروندان از پیامدهای مشارکت مثبت بوده، بیشتر شهروندان معتقد بودند که می توانند با مشارکت در مدیریت شهری تأثیرگذار باشند. ۲- هر چه میزان رضایتمندی افراد از خدمات رسانی مدیران شهری بیشتر باشد، به همان میزان تمایل به مشارکت در مدیریت شهری افزایش می یابد؛ ۳- هرچه احساس مالکیت؛ یعنی مدت زمان سکونت و نوع مالکیت (ملکی) بیشتر باشد، به همان اندازه مشارکت افزایش پیدا می کند؛ ۴- و اینکه وضعیت اقتصادی و اجتماعی شهروندان بر مشارکت تعیین کننده است، که با بررسی متغیرهای اقتصادی و اجتماعی مشخص شد با بهتر شدن وضعیت اقتصادی و اجتماعی میزان مشارکت هم بالا می رود.

پتوس و گیلز (۱۹۸۷)، تحقیقی مشترک در رابطه با نگرشهای مرتبط با موضوعات زیست محیطی و برخی

2. Focous of Control

3. Self Control

4. Stern et al.

5. Schwarts

6. Pro-self

7. Pro-social

8. Openness to Change

9. Conservatism

1. Egoistic

0

1. Altruistic

1

1. Stewart Barr

2

1. Petuss & Giles

است. کیفیت زندگی که به وسیله شهروندان یک شهر تجربه می‌شود با توانایی آن‌ها برای دسترسی به زیرساخت‌ها، غذا، هوای پاک، مسکن ارزان قیمت، اشتغال مؤثر، فضای سبز و پارک‌ها گره خورده است. زیست‌پذیری نیز به عنوان کیفیت زندگی تجربه شده توسط ساکنان یک شهر یا یک منطقه تعریف می‌شود. در چنین زمینه‌ای پایداری عبارت است از توانایی تقویت کیفیت زندگی که ما برای آن ارزش قائلیم (Timmer et al, 2005,2).

پارادایم جدید زیست محیطی

به گفته دانلپ و ون لایر، مباحث عمومی در مورد اجتناب ناپذیری "محدودیت رشد"، لزوم رسیدن به یک اقتصاد حالت پایا، اهمیت "حفظ تعادل طبیعت" و نیاز به رد این ایده انسان-محورانه که طبیعت تنها برای استفاده انسان‌ها وجود دارد، مثال‌هایی از این تغییرها هستند. در رابطه با این تغییرات آن‌ها نتیجه می‌گیرند که چنین ایده‌هایی در کنار هم یک جهان بینی را تشکیل می‌دهند، شاید بهترین بیانش استعاره "سفینه زمین" باشد. دانلپ و ون لایر برای تمایز این دیدگاه جدید که اختلاف‌های اساسی با پارادایم اجتماعی غالب دارد، آن را پارادایم جدید زیست محیطی نامیدند (Dunlap & Van Liere, 1987). کاتون و دانلپ می‌گویند که جهان بینی مسلط غربی، مردم را جدا از سایر موجودات، و ارباب تقدیر خود می‌بیند. بحث آن‌ها بر این پایه استوار است که این تصورات اساساً غیر اکولوژیکی هستند (دیکنز، ۱۹۹۲). در واقع انسان‌های مدرن با این ایده بزرگ شده‌اند که بشر از قوانین حاکم بر سایر موجودات مبرا است. این نگرش "معافیت بشر" نام گرفته است (کاتون و دانلپ، ۱۹۷۸). این با چیزی که بعضی از متفکران سبز "انسان-محوری" می‌نامند تطابق دارد (کاد وورث، ۲۰۰۳). ایده‌ی معافیت بشر از آنجا گسترش یافت که صنعتی شدن، انسان‌ها را به پرواز بر فراز زمین و سفر به زیر اقیانوس‌ها قادر ساخت و آن‌ها توانستند بر تمام محدودیت‌هایی که ظاهراً به علت طبیعتشان بر آن‌ها تحمیل شده بود فائق آیند. هم‌زمان با رشد شهرنشینی که تماس با طبیعت را کاهش داد، زندگی انسان در ظاهر به طور فزاینده‌ای مستقل از دنیای فیزیکی گشت. برای مدت زیادی این طور به نظر می‌رسید که پیشرفت تکنولوژی انسان به معنای معافیت او از قوانین طبیعی است (Satoon, 2007). کاتون و دانلپ رویکردی را اتخاذ کردند

در سطح عمومی، ۳- فقدان توجه به محدودیت‌های رفتاری فراسوی کنترل‌های عام. گرافتون و نولز (۲۰۰۳) در مطالعه‌ای با عنوان "سرمایه اجتماعی و عملکرد زیست محیطی ملی" با استفاده از داده‌های مقطعی در نمونه کشورهای با درآمد کم، متوسط و بالا به بررسی تجربی روابط بین اقدامات ملی، سرمایه اجتماعی (مدنی و عمومی)، واگرایی‌های اجتماعی و ظرفیت‌های اجتماعی بر شاخص‌های مختلف عملکرد ملی زیست محیطی پرداخته‌اند. محققان این تحقیق معتقدند که طیف گسترده‌ای از عوامل تعیین‌کننده اجتماعی (سرمایه اجتماعی، واگرایی‌های اجتماعی و ظرفیت‌های اجتماعی) تأثیر قابل توجهی بر کیفیت محیط زیست دارند. نتایج نشان می‌دهد که بین سرمایه‌های عمومی اجتماعی (دموکراسی و فساد) و تأثیرات سیاست‌های زیست محیطی ملی و عوامل اساسی اقتصادی و جمعیت‌شناسی تعیین‌کننده عملکرد ملی محیط زیست رابطه وجود دارد. فیل مکنناگتن (۲۰۰۰) در مطالعه‌ای با عنوان "اعتماد، مخاطره و محیط زیست" به بررسی ابعاد نهادی، درگیری انسان با طبیعت پرداخته شده است؛ به ویژه به این مسئله که چگونه مخاطرات، دغدغه‌ها، نگرش‌ها، ارزش‌ها، احساس مسئولیت‌های زیست محیطی و ... تحت تأثیر طرز تلقی مردم نسبت به روابط اعتماد آمیز بیشتر و طولانی افراد با آن دسته از سازمان‌هایی که مسئولیت رسمی در قبال محیط زیست دارند، قرار می‌گیرد.

در دهه‌های اخیر به موازات پارادایم‌های توسعه پایدار و توسعه پایدار شهری ایده ارتقای کیفیت زندگی که خود زیست‌پذیر بودن شهرها را موجب می‌شود، جای خود را در ادبیات برنامه ریزی شهری باز کرده است. توسعه پایدار شهری طی دهه‌های اخیر به تدریج به الگو واره‌ای نوین و مسلطی در ادبیات نظری و علمی رایج در باب توسعه و برنامه‌ریزی شهری تبدیل شده است. این معنا اگر چه ناظر به برداشت‌ها و تفسیرهای گوناگون است اما در مجموع بر پایداری و استمرار توسعه برای همگان و نسل‌های آینده طی زمان و بر همه جانبه‌گری ابعاد پیچیده اقتصادی، اجتماعی، کالبدی و زیست‌محیطی فرایند توسعه در سطح یک شهر تأکید دارد (رهنمایی و همکاران، ۱۳۸۵: ۱۷۸). در این میان یکی از مباحث مورد توجه در پایداری شهری زیست‌پذیری است. زیست‌پذیری، به یک سیستم شهری که در آن به سلامت اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و روانی همه ساکنانش توجه شده است، اطلاق می‌شود. اصول کلیدی که به این مفهوم استحکام می‌بخشد شامل: برابری، عدالت، امنیت، مشارکت، تفریح، و قدرت بخشیدن می‌باشد (Cities plus, 2003: 23). در بسیاری از متون مفهوم زیست‌پذیری با کیفیت زندگی به صورت مترادف بیان شده

1. Dunlap & Van Liere
2. Human Exemptionalism
3. Katon abd Dunlap
4. Anthropocentrism

آلودگی آب، آلودگی صوتی، خاک و هوا و ... را بر جای خواهد گذاشت (Marsosi and Bahrami, 2010: 62).

نظریه زیست‌منطقه‌گرایی:

می‌توان این نظریه را فصل مشترک توسعه درون‌زا، توسعه پایدار و حفظ محیط‌زیست دانست. محتوای این نظریه مشتمل بر نحوه اجرای برنامه‌های توسعه‌ای است که ضمن تحقق توسعه، بقای قابلیت‌های محیط زیست و تداوم چرخه تولید از طریق بازتولید منابع مصرفی تضمین گردد. زیست‌منطقه یک فضای جغرافیایی متمایز مشتمل بر نظام‌های زندگی به‌هم-پیوسته‌ای است که روابطی ارگانیک بین عناصر آن برقرار است. در پرتو بوم‌شناسی، ملاک‌هایی مانند حوضه آبریز برای مرزبندی مناطق به کار گرفته می‌شود تا حیطه اصلی هماهنگی اجتماعات با طبیعت شناسایی شود (Sarrafi, 1998 : 144). اصل اساسی زیست‌منطقه‌گرایی این است که همه سازگاری‌ها محلی و ویژه هستند و سازگاری انسانی هم از این قاعده مستثنی نیست. در حالی که بسیاری از مسائل زیست‌محیطی مقیاس جهانی دارند، اما در نهایت، انسان باید با مکان‌های ویژه‌ای سازگار گردد. سازگاری با یک مکان ویژه مستلزم کسب دانش در مورد آن، پیوند صمیمی با محیط و داشتن حساسیت نسبت به موجودات زنده آن محیط است (Booth, 2012: 3). بر اساس این نظریه، مردم هر منطقه با استفاده از مهارت، دانش، ابتکار و منابع محلی، اقتصادی متنوع همراه با حفاظت محیط به‌وجود می‌آورند. توسعه مورد نظر زیست‌منطقه‌گرایان توسعه‌ای پایدار و همه‌جانبه است و می‌تواند نیازهای اساسی ساکنان زیست‌منطقه را تأمین کند (Sarrafi, 1998 : 146). زیست-منطقه را می‌توان بر اساس پیوستگی درونی آن شناسایی کرد. به سخن دیگر، وحدت جغرافیایی این نواحی باعث تشخیص اولیه آنها می‌شود. زیست‌منطقه ممکن است در زمینی هموار یا دره‌ای حاصلخیز یا دشت وسیعی واقع شود که خصوصیات جغرافیایی واحدی داشته باشد. اقلیم یک ناحیه زیستی نیز اصولاً اقلیم واحدی است. غالباً وحدت جغرافیایی باعث وحدت اجتماعی و اقتصادی منطقه می‌شود (Motawef, 1997 : 52). زیست‌منطقه‌ها اصولاً از طریق عوارض طبیعی مشخصی از یکدیگر جدا می‌شوند. رشته‌کوه‌ها، دریاچه‌ها و کویرها بین این مناطق فاصله ایجاد می‌کنند. در این صورت، مناطق زیستی را به آسانی می‌توان بازشناخت. همچنین به دلیل وسعت کم، مطالعه عمیق هر کدام به آسانی امکان‌پذیر است (Motawef, 1997 : 53).

که آن را پارادایم جدید اکولوژیکی نامیدند و بر این اصرار داشتند که نگرانی درباره بحران در حال رشد زیست محیطی نه تنها برای جهان طبیعت پیامدهایی دارد بلکه برای جامعه انسانی هم نتایج مهمی به بار خواهد آورد. همانند ریتزر، کاتون و دانلپ از لغت "پارادایم" برای اشاره به تصویر "بنیادین سوژه" ی یک زمینه که قبل از دیدگاه‌های نظری خاص می‌آید، استفاده می‌کنند (دانلپ، ۲۰۰۲). این رویکرد عرصه‌ی جدیدی را در جامعه‌شناسی مطرح می‌کند که توجه به محیط زیست را به اندازه‌ی فرایندهای سیاسی و اقتصادی، برای درک شرایط اجتماعی ضروری می‌داند. ماریا لین^۱ (۲۰۰۴) معتقد است که اخلاق جدید، موجی را در جریان اصلی تفکر زیست محیطی به راه انداخت و به صورت یک پارادایم جدید زیست محیطی جا افتاد که محدودیت‌های رشد را تشخیص می‌داد و بر اهمیت تعادل طبیعت اذعان داشت.

شاخص‌های زیست محیطی

شهر به عنوان یک واحد اکولوژیکی رابطه دقیق میان انسان و محیط را در خود نهفته دارد که در آن تحت تأثیر عواملی چون زمان و مکان قرار می‌گیرد، به طوری که در جوامعی با محدودیت‌های محیطی و تکنولوژیکی، غلبه طبیعت بر انسان بیشتر بوده است و همین‌طور بالعکس هر چند در جامعه ایده‌آل رابطه میان انسان و محیط باید طوری باشد که هیچ یک مقهور دیگری نباشد و این امر مورد توجه توسعه پایدار نیز می‌باشد (Movahed, 2002: 43). هر چند پیشرفت‌های تکنولوژیکی به انسان این اجازه را داده که بتواند محیط طبیعی را به نفع خود به کار گیرد و این امر سبب پیامدهای ناگوار زیست-محیطی گردیده است. از طرف دیگر خود طبیعت نیز در ایجاد عدم تعادل اکولوژیکی بی‌نقش نیست ولی آنچه که در این مبحث مورد توجه ماست بیشتر عملکرد انسان است که در شهرها خطرات زیست‌محیطی را به وجود آورده است. تجمع و تمرکز بیش از حد انسان در برخی نقاط شهرهای بزرگ سبب مصرف شدید منابع آن منطقه گردیده و موجب جذب سایر منابع نیز بسوی خود او گردیده است. چرا که شهر برای پاسخگویی به نیازهای متنوع شهروندان مجبور به استفاده منابع در حجم بسیار زیاد است. مهم‌ترین این نیازها را اگر به صورت داده‌های اصلی ذکر کنیم عبارت از: انرژی، غذا و آب است. استفاده بیش از حد از این داده‌ها در نقاط شهری، شتادهایی را به عنوان اثرات زیست‌محیطی به صورت تغییراتی در آب و هوا، آلودگی گرمایی،

1. Maria Lane

نظریه‌های لمن و کاکس؛^۱

از نظر این دو دانشمند توسعه پایدار فرایند اصلاح و بهبود اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی است که مبتنی بر فناوری و همراه با عدالت اجتماعی باشد به طریقی که اکوسیستم را آلوده و منابع طبیعی را تخریب نکند. توسعه پایدار به معنی افزایش منابع انسان - توانمند سازی جوامع به سمت افزایش توانمندی‌های اقتصادی - اجتماعی - فناوری و فرهنگی است. (اسلامی، ۱۳۸۱: ۴۵).

نظریه استرانگ:

نخستین بار در اواخر دهه ۷۰ میلادی فردی به نام موريس استرانگ توسعه پایدار را «توسعه بوم‌شناسانه» نامید مهم‌ترین نیت در این نام‌گذاری طرح الگویی برای توسعه بود که برای محیط زیست جهانی زیان آور نباشد. وی احترام به انسان، طبیعت و محیط زیست را اصل قرار داد و از مفهوم جدید توسعه پایدار به عنوان توسعه متناسب با شأن و طبیعت نام برد بنابراین در اوایل دهه ۸۰ میلادی توسعه به عنوان مفهوم چند بعدی و با توجه خاص به پایداری فرمول بندی و تعریف شد لذا توسعه پایدار نه تنها شامل اقتصاد و مناسبت‌های اجتماعی می‌شد که مسئله جمعیت، شیوه استفاده از منابع طبیعی و به ویژه تأثیر این عوامل بر محیط زیست را نیز در بر می‌گیرد (Ibied, 50).

نظریه چانزر چوگول؛^۲

وی «توسعه پایدار را به حداقل رساندن مصرف منابع تجدید ناشدنی می‌داند و در این راستا استفاده پایدار از منابع تجدید شونده جذب ظرفیت‌های محلی و پاسخگویی به نیازهای بشر را مد نظر قرار می‌دهد» (Azizi, 2000, 5).

نظریه‌های دولین و یاپ؛^۳

زمانی گفته شد که پایداری زیست کره دیگر مسئله‌ای صرفاً بوم‌شناسانه (اکولوژیک) یا معضلی اجتماعی یا مسئله‌ای اقتصادی نیست بلکه آمیزه‌ای از هر ۳ است دولین و یاپ از سیاسی بودن این مفهوم سخن به میان آوردند و گفتند که توسعه بدون فرهنگ راه به جایی نخواهد بر دو اندیشمندانی نیز دخالت اخلاق و مفاهیم مرتبط با آن را مورد توجه قرار دادند. به این ترتیب به نظر می‌رسد به جای سه و به ویژه چهار عامل که بعدها مطرح شد مورد توجه قرار گرفت. شاید لازم باشد آمیزه‌ای از همه عوامل دخیل مورد تأکید قرار گیرد به نظر می‌رسد با توجه به روند تعمیق و تنوع مباحث لاقلا در چند سال آینده نیز

هم چنان توسعه پایدار را باید به عنوان چشم انداز در حال تکوین به حساب آورد. (Akrami, 2003: 14).

نظریه اکولوژیست‌های سبز:

همان طوری که باری (۱۹۹۸) شرح داده است اکولوژیست‌های سبز برای حل مشکلات زیست محیطی و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی حافظ محیط زیست روش‌های افراطی و حتی هرج و مرج طلبانه را دنبال می‌کنند. برخلاف آن‌ها طرفداران توسعه شهری با تأکید بر پروژه‌های منطقی برای افزایش پایداری سعی می‌کنند تا تمام جنبه‌های اقتصادی - اجتماعی و دولتی را در نظر بگیرند و واقع‌گرایانه به مسائل نگاه کنند در واقع برای دست‌یابی به توسعه پایدار باید تمام شرایط مدنی - دولتی و اقتصادی در نظر گرفته شود. اصلاحات مدنی - اقتصادی دولتی باید در قالب فرایندهای اجتماعی و سیاسی شکل بگیرد. در مورد توسعه شهری پایدار نیز همین مسئله صدق می‌کند و باید با تعمق و سنجیدگی و در قالب مناظرات اجتماعی - اقتصادی - سیاسی و زیست محیطی صورت بگیرد. (Pak, 2003: 26).

نظریه رنه دبو؛^۴

وی توسعه پایدار را رابطه متقابل انسان و زمین می‌داند و از دو مبارزه توأمان سخن به میان می‌آورد: ۱. مبارزه با آنانکه بر اساس سنت کلاسیک توسعه را بدون توجه به بوم‌مداری دنبال می‌کنند. ۲. مبارزه با کسانی که بر اساس دیدگاه محافظه کارانه هر گونه دخل و تصرف در طبیعت را ممنوع می‌دانند (Nasiri, 2000: 143).

روش پژوهش

تحقیق حاضر از منظر هدف، از نوع کاربردی بوده و تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی و در چارچوب اصول نظری می‌باشد روش پیمایش برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر، و پرسشنامه برای گردآوری داده‌های لازم استفاده گردید جامعه آماری این پژوهش افراد ساکن در شهر عسلویه است که بر اساس سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۷ تعداد آنها ۱۵۳۵۷ نفر می‌باشد. در این پژوهش نیز به منظور تعیین تعداد مناسب افراد نمونه، که معرف جامعه‌ی آماری باشد، از فرمول کوکران استفاده شده است. که حجم نمونه ما براساس محاسبات انجام شده

^۱ Morise Strong

^۲ Chalese Choguill

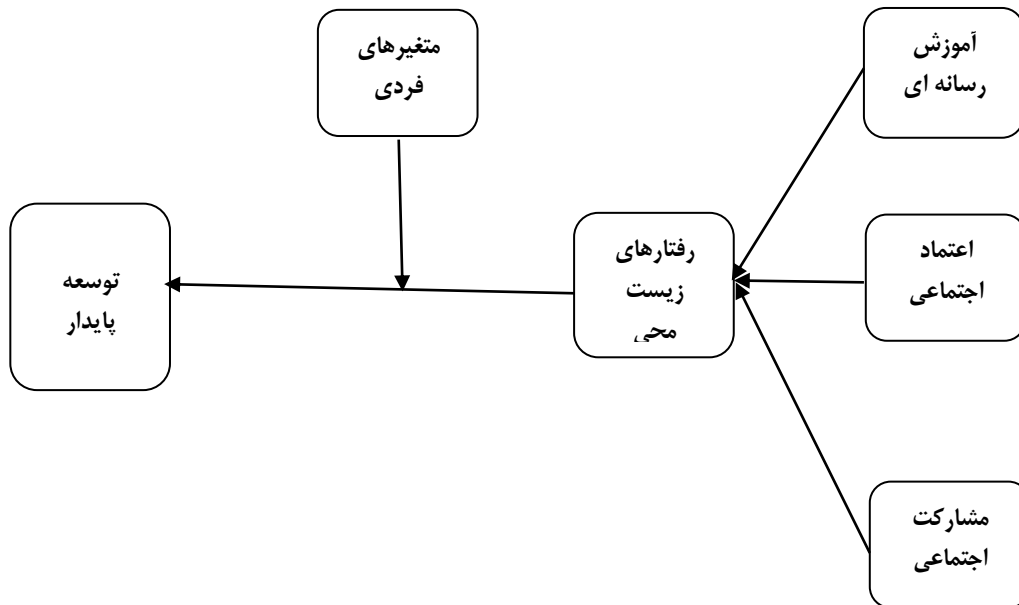
^۳ Dolin and yap

^۴ Reneh Dobo

1. Leman and Kox

روش PLS سپس به بررسی و آزمون فرضیه‌های تحقیق خود پرداخته و در نهایت به تبیین یافته‌های پژوهش می‌پردازیم.

برابری ۳۹۷ نفر می‌باشد. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده می‌باشد. پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، مدل ساختاری و مدل کلی، مطابق با الگوریتم تحلیل داده‌ها در

مدل شماره ۱: مدل مفهومی پژوهش (برگرفته از ادبیات موضوع)

یافته‌های پژوهش

ویژگی‌های اقتصادی-اجتماعی پاسخگویان

دارای تحصیلات دانشگاهی بوده‌اند. ۲۴/۵ درصد پاسخگویان گفته‌اند که مجرد هستند و ۷۵/۵ درصد یعنی سه چهارم آنها گفته‌اند که متاهل می‌باشند. با توجه به نتایج بدست آمده ۷۹/۱ درصد یعنی نزدیک به چهار پنجم پاسخگویان گفته‌اند که شاغل هستند و به کار و فعالیتی مشغول می‌باشند. ۱۳ درصد هم بیان نموده‌اند که دانش آموز یا دانشجو می‌باشند. ۳/۷ درصد هم گفته‌اند که بازنشسته هستند و ۳/۴ درصد هم اظهار داشته‌اند که خانه دار می‌باشند. تنها ۰/۸ درصد آنها گفته‌اند که بیکار می‌باشند. در کل می‌توان گفت که وضعیت اشتغال پاسخگویان مطلوب بوده است.

در روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی از دو مرحله اصلی بررسی برازش مدل و آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده می‌شود. بررسی برازش مدل با استفاده از برازش مدل‌های اندازه‌گیری، برازش مدل ساختاری و برازش مدل کلی انجام می‌شود و در بخش آخر نیز آزمون فرضیه‌ها انجام می‌گیرد.

باتوجه به پژوهش انجام شده ۴۹/۹ درصد پاسخگویان را زنان و ۵۰/۱ درصد را مردان تشکیل داده‌اند. تعداد پاسخگویان زن تقریباً با هم برابر بوده‌اند. ۵ درصد پاسخگویان کمتر از ۲۰ سال سن داشته‌اند. ۱۶/۲ درصد آنها نیز بین ۲۰ تا ۳۰ سال بوده‌اند و ۴۸/۸ درصد یعنی نزدیک به نیمی از آنها ۳۱ الی ۴۰ سال سن داشته‌اند. ۲۴/۳ درصد آنها نیز گفته‌اند که بین ۴۱ الی ۵۰ سال سن داشته‌اند و ۵/۷ درصد هم گفته‌اند که بیشتر از ۵۰ سال سن داشته‌اند با توجه به نتایج بدست آمده تنها ۳/۴ درصد پاسخگویان گفته‌اند که دارای تحصیلات سبک و پایین‌تر بوده‌اند. ۱۱/۲ درصد آنها گفته‌اند که دارای تحصیلات دوره متوسطه و دیپلم می‌باشند و ۸/۶ درصد نیز گفته‌اند که تا فوق دیپلم تحصیل کرده‌اند. ۴۴/۹ درصد گفته‌اند که دارای تحصیلات کارشناسی بوده و ۳۱/۹ درصد هم اظهار داشته‌اند که دارای تحصیلات دوره کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند. در مجموع می‌توان گفت که اکثریت پاسخگویان (۸۵/۴ درصد)

جدول شماره ۳: شاخص های آلفای کرونباخ، CR، AVE، R² و Q²

متغیر	آلفای کرونباخ	AVE	CR	R ²	Q ²
آموزش رسانه ای	۰/۸۳	۰/۵۵	۰/۸۸	-	-
اعتماد اجتماعی	۰/۸۱	۰/۵۲	۰/۸۶	-	-
مشارکت اجتماعی	۰/۷۳	۰/۵۰	۰/۸۲	-	-
توسعه پایدار	۰/۹۰	۰/۴۱	۰/۹۲	۰/۹۹۰	۰/۴۳
رفتارهای زیست محیطی	۰/۸۹	۰/۵۲	۰/۹۱	۰/۴۹۷	۰/۳۴
متغیرهای فردی	۰/۵۰	۰/۵۱	۰/۷۵	-	-

برازش کلی مدل (GOF)

مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه گیری و ساختاری می شود و با تأیید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می شود. برای بررسی برازش مدل کلی تنها از یک معیار به نام GOF^۳ استفاده می شود. معیار GOF مربوط به بخش کلی مدل های معادلات ساختاری است. بدین معنی که توسط این معیار، محقق می تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود، برازش کلی را نیز کنترل نماید. ورتلس و همکاران^۴ (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده اند.

$$GOF = \sqrt{\text{communality} \times R^2}$$

$$GOF = \sqrt{0.50 \times 0.745} = 0.61$$

همان طور که مشاهده می گردد، برای GOF پژوهش حاضر، عدد ۰/۶۱ به دست آمده است که با توجه به آن، می توان گفت که مدل این پژوهش، از برازشی قوی برخوردار می باشد.

بررسی نقش تعدیل گری

برخی از موارد پیش می آید که پژوهشگر در بررسی رابطه میان دو متغیر به یک متغیر تعدیل گر برخورد کند و نیاز پیدا کند که تأثیر این متغیر تعدیل گر را در رابطه میان دو متغیر اصلی بررسی نماید. متغیر تعدیل گر جهت یا شدت رابطه بین متغیر مستقل و وابسته را تعدیل (کم یا زیاد) می کند. تفاوتی که ترسیم مدل های حاوی متغیر تعدیل گر در محیط نرم افزار Smart PLS دارد این است که این مدل ها مانند مدل مفهومی شان ترسیم نمی شوند. به بیان دیگر در روش PLS، برای بررسی تأثیر یک متغیر تعدیل گر، یک متغیر جدید در نقش اثر

تعاملی بین متغیر مستقل اصلی و متغیر تعدیل گر به مدل اضافه می شود. در این نرم افزار، متغیر تعدیل گر مانند متغیر مستقل ترسیم می شود. به این معنی که باید یک متغیر تعدیل گر را همانند یک متغیر مستقل ترسیم، و یک پیکان از آن به سمت متغیر وابسته اضافه نمود.

آزمون شدت اثر

پس از پی بردن به این مطلب که یک متغیر رابطه میان دو متغیر دیگر را تعدیل می کند، نوبت به بررسی شدت این اثر می رسد. به عبارت دیگر، محقق باید گزارش دهد که در صورت معنادار بودن اثر تعدیل گر در پژوهش وی، میزان تعدیل به چه اندازه قوی و یا متوسط بوده است. این اثر از طریق فرمول زیر به دست می آید. مطابق با کوهن (۱۹۸۸)، مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای به ترتیب نشان از شدت اثر تعدیلی ضعیف، متوسط و قوی است. در این روش، ابتدا می بایست مدل را بدون دخالت تعدیل گر اجرا نمود و مقدار مربوط به متغیر درون زای مدل را محاسبه نمود. سپس متغیر تعدیل گر را وارد نمود و مقدار مربوط به متغیر را محاسبه نمود. و در فرمول زیر جایگذاری نمود (داوری، رضازاده، ۱۳۹۳).

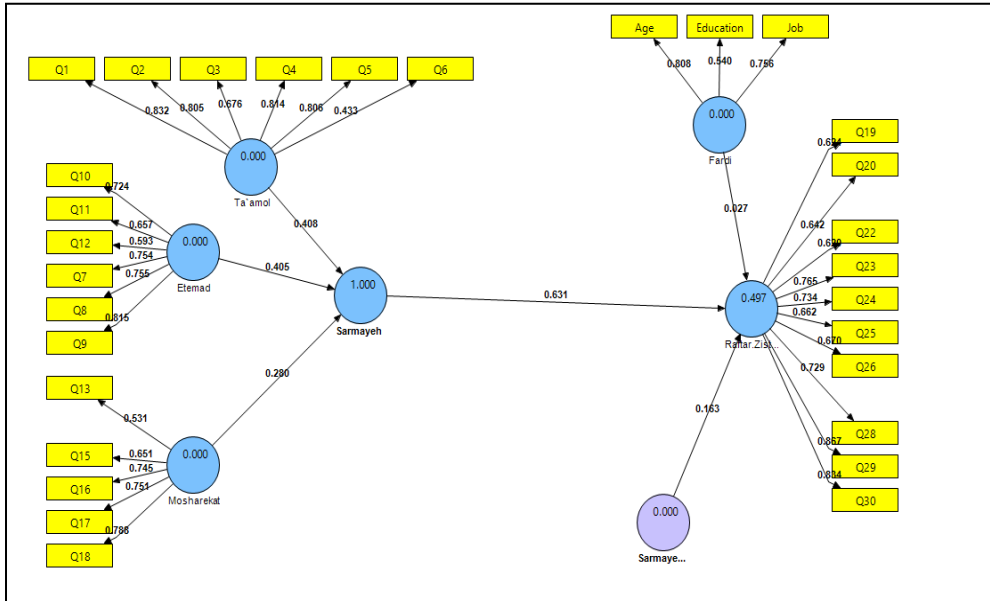
$$F^2 = \frac{R^2_{\text{model with moderator}} - R^2_{\text{model without moderator}}}{1 - R^2_{\text{model with moderator}}}$$

تعیین شدت اثر تعدیل گر

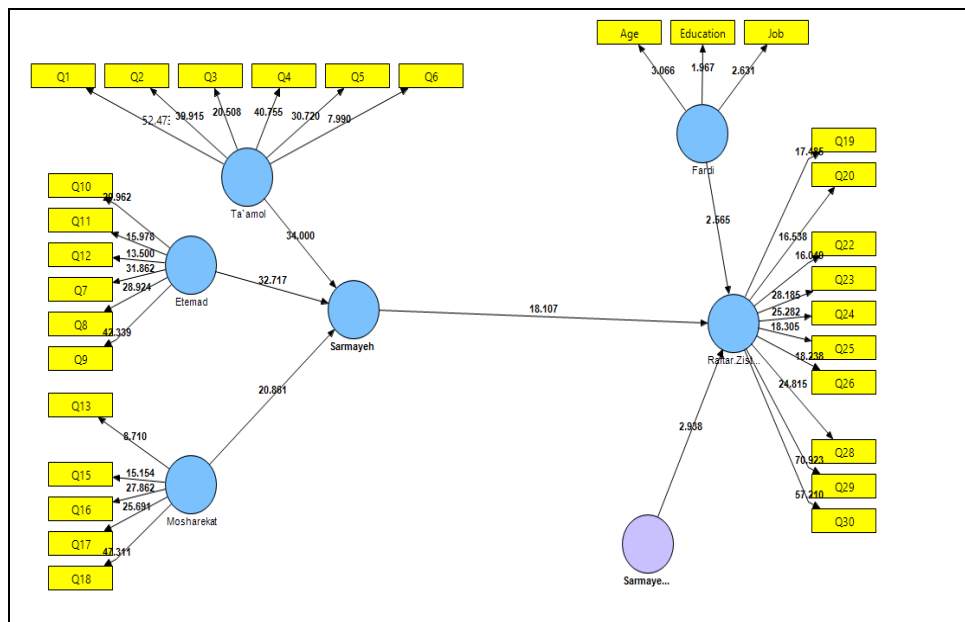
$$F^2 = \frac{0/497 - 0/471}{1 - 0/497} = 0/05$$

با توجه به عدد ۰/۰۵ می توان گفت که در پژوهش حاضر، نقش تعدیلگری، اثر تعدیلی متوسطی دارد.

- 1- Goodness Of Fit
- 2- Wetzels et. al.

مدل شماره ۲: مدل معادلات ساختاری در حالت ضریب مسیر با نقش تعدیلگری

مدل شماره ۳: مدل معادلات ساختاری در حالت معناداری

آزمون فرضیه ها

بررسی ضرایب استاندارد شده بارهای عاملی مربوط به مسیرهای هر یک از فرضیه ها. نتایج تحلیل ها برای نقش تعدیلگری این فرضیه ضریب مسیر 0.163 و t آماری $2/938$ (بیشتر از $1/96$) و شدت اثر 0.05 را نشان می دهد، بنابراین با اطمینان 95% می توان گفت که متغیرهای فردی نقش تعدیلگر را در رابطه بین رفتارهای زیست محیطی و توسعه پایدار شهری عسلویه بر عهده دارند بنابراین فرضیه فوق تأیید می گردد.

پس از بررسی برازش مدل های اندازه گیری، مدل ساختاری و مدل کلی، مطابق با الگوریتم تحلیل داده ها در روش PLS محقق اجازه می یابد که به بررسی و آزمون فرضیه های تحقیق خود پرداخته و به یافته های پژوهش برسد. این بخش شامل دو قسمت است: ۱) بررسی ضرایب معناداری Z ؛ که ضرایب بالاتر از $1/96$ حاکی از معنادار بودن تأثیر یک متغیر بر متغیر دیگر در سطح اطمینان 95% است و باعث تأیید فرضیه می گردد و ۲)

موضوع مهمی است. یک رفتار در پی یک زنجیره عوامل روی می‌دهد که حلقه ماقبل بروز آن، قصد یا نیت انجام رفتار است. ضرایب معناداری و ضرایب مسیر به دست آمده برای این فرضیه، نشان از تأیید آن دارد. همانطور که نتایج تحقیق نشان داد و آن را تأیید کرد، متغیرهای فردی مثل جنس، تحصیلات و شغل در رابطه بین توسعه پایدار و رفتارهای زیست محیطی نقش تعدیلگر را دارند، یعنی باعث تقویت یا کاهش آن می‌شوند. نتایج بدست آمده از فرضیه رفتارهای زیست محیطی و توسعه پایدار شهری عسلیویه با نتیجه به دست آمده از تحقیقات پتوس و گیلز (۱۹۸۷)، کایزر و همکاران (۱۹۹۹) و گرافتون و نولز (۲۰۰۳) همخوانی دارد.

تجربیات کشورهای مختلف، دانش گران‌بهایی است که ما می‌توانیم با استفاده از آن تا حدودی عقب‌افتادگی خود را در این زمینه جبران کنیم و با در نظر گرفتن شرایط بومی خود، به الگوی بومی آموزش سواد رسانه‌ای دست یابیم. ضریب معناداری و ضریب مسیر به دست آمده برای فرضیه بین آموزش رسانه‌ای و توسعه پایدار شهری عسلیویه، نشان از تأیید آن دارد. بنابراین هرچقدر سواد رسانه‌ای افراد در شهر عسلیویه بیشتر باشد خطرات زیست محیطی بیشتر درک می‌شود از آنجایی که اعتماد، لازمه شکل‌گیری پیوندها و معاهدات اجتماعی، و یکی از ابعاد اصلی سرمایه اجتماعی است، نشان دهنده آمادگی بالقوه شهروندان برای همکاری و تعامل با یکدیگر و همچنین آمادگی آن‌ها برای وارد شدن در فعالیت‌های اجتماعی است. از این رو، در سطح خرد، اعضای جامعه به هم اعتماد می‌کنند و بر مبنای این اعتماد، به تشکیل گروه‌ها و سازمان‌های جدید و همکاری در چارچوب آن‌ها مبادرت می‌ورزند. ضریب معناداری و ضریب مسیر به دست آمده برای فرضیه، بین اعتماد اجتماعی و توسعه پایدار شهری عسلیویه نشان از تأیید آن دارد. لذا بحث اعتماد اجتماعی که یکی از ابعاد اصلی سرمایه اجتماعی است و بر روی توسعه پایدار تأثیر داشته و رابطه‌ای مستقیم دارد، یعنی هرچه اعتماد اجتماعی در جامعه‌ای بالاتر باشد رفتارهای زیست محیطی که از آنان سر می‌زند نیز بالاتر خواهد بود. نتایج به دست آمده برای این فرضیه، همسو با نتایج کاراسمن (۲۰۰۴) و خوش‌فر (۱۳۸۲) می‌باشد.

مشارکت اجتماعی، شرکت فعالانه انسان‌ها در حیات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و به طور کلی تمامی ابعاد حیات می‌باشد. مشارکت اجتماعی به آن دسته از فعالیت‌های ارادی دلالت دارد که از طریق آن، اعضای یک جامعه در امور مختلف همکاری دارند (رحیمی و آقابابایی، ۱۳۹۲). مشارکت اجتماعی موضوع مهمی است که این روزها به آن پرداخته می‌شود. ضریب معناداری و ضریب مسیر به دست آمده برای این فرضیه، نشان

نتایج تحلیل‌ها برای فرضیه دوم، ضریب مسیر $0/408$ و t آماری $34/000$ (بیشتر از $1/96$) را نشان می‌دهد، بنابراین با اطمینان $0/95$ می‌توان گفت که بین آموزش رسانه‌ای و توسعه پایدار شهری عسلیویه رابطه معناداری وجود دارد و نوع این ارتباط مستقیم و مثبت می‌باشد. بنابراین فرضیه فوق تأیید می‌گردد.

نتایج تحلیل‌ها برای فرضیه سوم ضریب مسیر $0/405$ و t آماری $32/717$ (بیشتر از $1/96$) را نشان می‌دهد، بنابراین با اطمینان $0/95$ می‌توان گفت بین اعتماد اجتماعی و توسعه پایدار شهری عسلیویه رابطه معناداری وجود دارد و نوع این ارتباط مستقیم و مثبت می‌باشد. بنابراین فرضیه فوق تأیید می‌گردد.

نتایج تحلیل‌ها برای فرضیه چهارم ضریب مسیر $0/288$ و t آماری $20/861$ (بیشتر از $1/96$) را نشان می‌دهد، بنابراین با اطمینان $0/95$ می‌توان گفت که بین مشارکت اجتماعی و توسعه پایدار شهری عسلیویه رابطه معناداری وجود دارد و نوع این ارتباط مستقیم و مثبت می‌باشد. بنابراین فرضیه فوق تأیید می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری:

بحث اصلی در موضوع پایداری، باید افزایش تسلط شهرها و گسترش مناطق حوزه‌ی نفوذشان باشد. لوئیز مامفورد، شهرهای آینده را شهری می‌داند که به پایین‌ترین سطح امکان زندگی فعال، خودکار و غیرارادی و کاملاً بی‌احساس و عاطفه تنزل یافته و به سطح ملزومات ماشین رسیده است. برای جلوگیری از رسیدن جایگاهی که مامفورد برای شهرهای آینده پیش بینی کرده است، نیاز به پژوهشی وسیع‌تر و جامع‌تر نسبت به شهرها و ابعاد مختلف آن‌ها به عنوان مأمون اصلی و مهم سکته‌یکره‌ی زمین احساس می‌شود. اصولاً بحث توسعه پایدار در جامعه شناسی پدید آمده‌ی فراگیر و حتی تبدیل به دغدغه اصلی در حوزه جامعه‌شناسی شده است. دگرگونی در روابط سنتی و همچنین اهمیت ظهور دولت، رقابت نامناسب، محیط‌گرایی در قالب جنبش‌های حفاظت از محیط زیست، دفاع از حقوق مردم و گروه‌های با علائق ویژه و غیره اهمیت لزوم توجه به توسعه پایدار شهری را در مطالعات اجتماعی بیشتر نموده است. پس از بررسی‌های نظری و تجربی و با کمک نرم افزارهای متناسب و باروش معادلات ساختاری به نتایجی دست یافتیم که بصورت مسووط فرضیات فوق را تبیین می‌نماییم

تحقیقاتی که در گذشته انجام شدند به بررسی اثرات مربوط به متغیرهای دانش، نگرش، سرمایه اجتماعی، درآمد، جنسیت و وضعیت تأهل پرداخته و تأثیر آنها را مورد تأیید قرار دادند. در نتیجه می‌توان بیان کرد که رفتار افراد در قبال محیط زیست

در نتیجه رفتارهای زیست محیطی آنان بیشتر خواهد بود. نتایج به دست آمده برای این فرضیه، همسو با نتایج تقوایی (۱۳۸۸) وال زیاری (۱۳۹۲) می باشد

از تأیید آن دارد. لذا هرچه مشارکت اجتماعی افراد بالاتر باشد بر رفتارهای زیست محیطی آنان تأثیر بیشتری دارد. یا به بیان دیگر بین مشارکت اجتماعی و رفتارهای زیست محیطی رابطه مستقیم وجود دارد. هر چه مشارکت اجتماعی افراد بالاتر باشد

References

1. Khoshfar, Gholamreza (2003) The study of people's participation in creating, maintaining and expanding social security. Social Security Conference Proceedings. NAJA Social Deputy. Pp. 295-275.
2. Davari, Ali, Rezazadeh, Arash, (2014), Modeling with structural equations with PLS software, Tehran, Jihad Daneshgahi Publishing Organization.
3. Zare Shahabadi, Akbar, Sayar Khalkh, Hamed, Agha Abda .. Mahout Forosh, Setareh, (2017), Factors related to environmental protection behaviors in urban environment (studied: Citizens of Karaj), Quarterly Journal of Environmental Education and Development Sustainable, Fifth Year, First Issue.
4. Salehi, Sadegh (1372). Environmental Knowledge and its Relationship with Environmental Behavior, Quarterly Journal of Cultural Studies, University of Tehran, Third Year, No. 5, p. 145
5. Phil, McNaughton (2008). Trust, Risk and the Environment, Collection of Articles of Trust and Social Capital, translated by Mohammad Taghi Delforuzeh, first edition. Tehran: Publication of the Research Institute for Cultural and Social Studies.
6. Afrasiabi, Mohammad and Behrooz Behnia (2012): The Impact of Sustainable Development Indicators on Urban Environment, First National Conference on Environmental Protection and Planning, Hamedan.
7. Rahmani, Bijan and Batoul Majidi (2009): Factors Affecting Women's Participation in Urban Environmental Protection with Emphasis on Eco-Feminist Attitude Case Study: Districts 6 and 8 of Tehran Municipality, Environmental Management Quarterly, Volume 2, Number 7, Malayer, 38 - 15.
8. Rahnamaei, Mohammad Taghi and Seyed Mousaipour Mousavi (2006): "Study of security instability in Tehran metropolis based on indicators of sustainable urban development", Journal of Geographical Research, No. 57, Tehran, pp. 193-173.
9. Shams, Majid, Diosalar, Asadaleh and Ali Sheikh Azami (2012): The role of ecological approach in sustainable development of coastal cities (case study: Noor city), Environmental Planning Quarterly, Volume 5, Number 17, Malayer, pp. 86-63.
10. Morsousi, Nafiseh, Bahrami Paveh, Rahmatollah, (2011), Sustainable Urban Development, Payame Noor Publications, Tehran.
11. Movahed, Ali, (2000), Sustainable Urban Development, Housing and Revolution Quarterly, No. 91, Tehran.
12. Booth, K. (2012) : Environmental Pragmatism and Bioregionalism; Contemporary Pragmatism, A Philosophy Journal, Vol. 9, No. 1, pp.67-84.
13. Motawef, SH. (1997) : A glance to Bioregionalism and its Possible Application in Regional Planning of Iran, Journal of Planning and Budget, Vol. 2, No. 15, pp. 47-58. (in persian)
14. Sarrafi, M. (1998) : Principles of Regional Development Planning, PBO Press, Tehran. (in persian)
15. Cities P., (2003): "A sustainable urban system": the long term plan for greater Vancouver, cannada, cities plus.
16. Timmer Vanessa and nola- Kate S., (2005): "THE WORLD URBAN FORUM 2006 Vancouver" working group discussion paper internation center for
17. Barr, S. (2007). Factors Influencing Environment Attitudes and Behaviors: A U.K. Case Study of Household Waste Management. Journal of Environment and Behavior. Vol.39.No.4.

18. Barrow, C.J. (1995), sustainable development: concept, value and practice, twpr .
19. Cowen, M.P. (1996), doctorines of development, routledge.
20. Chan, K.W. (1999). Mass Media and Environmental Knowledge of Secondary School Student in Hong Kong. The environmentalist 19, 205-220
21. Dunlap, R.E. & Van Liere, K. (1978). The "new environmental paradigm." Journal of Environmental Education 9, 10-19. -Dunlap, R.E., & Cotton, W.R. (1979) Environmental Sociology. Annual Review of Sociology, 5, VOL 41, NO3
22. Dunlap, R. E., & Van Liere, K. D. (1978). "The new environmental paradigm: A proposed measuring instrument and preliminary results". Journal of Environmental Education, 9, 99-110
23. Fakoohe ,naser, urban Anthropologe ,Tehran, Ney publication.p. 208 (In persion), 2004.
24. Grafton, R. Quentin and Knowles, Stephen, (2003). " Social capital and national environmental performance", Australian National University, Economics and Environment Network Working Paper, EEN0206, <http://een.anu.edu.au/>
25. Pettus, A.M, Giles, M.B. (1987). Personality Characteristics and Environmental Attitudes. Journal of Population and Environmental, Vol.9.No.3
26. Roseland, M, (2003), dimension of eco-city, cities. Scout. Allen Jan, City, Rivers of the world, Translation, pantea Lotfe Kazemy ,thranpublication processing and urban planning
27. Van Ryzin, G., at all (2004). Divers and Consequences of Citizen Satisfaction: An Application of the American Customer Satisfaction Index Model to New York City. Public Administration Review. Vol. 64, No. 3.